

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 193/09-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka vo veci sťažnosti A. Š., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. G., T., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 181/02 v období po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 181/02 v období po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 p o r u š i l základné právo A. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. A. Š. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava IV povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava IV je povinný zaplatiť náhradu trov konania A. Š. v sume 245,70 € (dvestoštyridsaťpäť eur a sedemdesiat centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. J. G., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti A. Š. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 193/09-10 z 9. júla 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť A. Š., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. G., T., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 181/02 v období po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 28. mája 2002 okresnému súdu žalobu o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“), ktorá je v období po 4. januári 2007 vedená pod sp. zn. 20 C 181/02 (vydanie nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007).

Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 vyslovil porušenie sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v predmetnom konaní. Napriek tomuto dosiaľ k vydaniu prvostupňového rozhodnutia v tejto veci nedošlo.

Podľa sťažovateľky *„prieťahy vznikajú v dôsledku nekonania súdu ako aj v dôsledku neefektívnych procesných úkonov súdu v tejto veci“*. Okresný súd v tomto konaní *„vykonáva úkony bez efektu smerujúceho k podstate vyriešenia sporu, najmä neustále predkladá všetky odvolania odporcu na rozhodnutie nadriadenému súdu (ide o rozhodnutia o odmene znalcom)“*.

Sťažovateľka navyše v sťažnosti upozornila, že *„po tomto všetkom už znalecké posudky zrejme ani nebudú aktuálne vzhľadom k tomu, že majú určiť cenu vecí a nehnuteľností aj ku dňu vysporiadania BSM.*

Prieťahy boli tiež spôsobené nečinnosťou súdu vo vzťahu k pribratým znalcom, ktorí vypracovávali znalecké posudky neprimerane dlho.“

Predmet konania v tejto veci podľa sťažovateľky nie je zložitý skutkovo ani právne *„za predpokladu, že si sudca náležite plní svoje povinnosti podľa O. s. p.“* Sťažnosť na prieťahy v konaní podala sťažovateľka 24. novembra 2008. Okresný súd sa v odpovedi z 8. decembra 2008 na túto sťažnosť sťažovateľke ospravedlnil a zároveň jej oznámil, že prijal opatrenia na zabezpečenie nápravy, avšak dosiaľ sa situácia *„nezlepšila“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 20 C 181/02 v období po vydaní nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 porušené, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a zaviazal okresný súd nahradiť jej trovy právneho zastúpenia.

Predsedička okresného súdu ústavnému súdu na základe jeho výzvy v podaní sp. zn. Spr. 3250/09 z 30. júla 2009, v ktorom podrobne popísala priebeh konania po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007, uviedla:

„Uzneseniami zo dňa 21. 7. 2006 súd v konaní ustanovil na vypracovanie znaleckých posudkov súdnych znalcov Ing. M. K. znalkyňu z odvetvia Odhad hodnoty elektrických a elektrotechnických zariadení (č. k. 20 C 181/02-207), Ing. M. B. znalkyňu z odboru Kože a kožušiny (č. k. 20 C 181/02-209), Ing. M. P. znalca z odboru Stavebníctvo (č. k. 20 C 181/02-211).

Nakoľko odporca podal proti všetkým uvedeným uzneseniam dňa 7. 8. 2006 odvolania, spis bol spolu s predkladacou správou zo dňa 4. 9. 2006 predložený na Krajský súd v Bratislave na rozhodnutie o odvolaniach odporcu zo dňa 7. 8. 2006.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30. 3. 2007, č. k. 4 Co 426/06-231, 4 Co 444/06 a 4 Co 445/06 všetky tri napadnuté uznesenia tunajšieho súdu potvrdil.

Dňa 8. 6. 2007 bolo uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave spolu so spisom sp. zn. 20 C 181/02 doručené na tunajší súd.

Po vrátení spisu z krajského súdu bol spis na žiadosť podpredsedníčky tunajšieho súdu zo dňa 30. 11. 2006 neodkladne pripojený k spisu tunajšieho súdu Spr. č. 3460/06, za účelom vypracovania stanoviska k ústavnej sťažnosti ÚS 270/06.

Dňa 2. 7. 2007 bolo súdnym znalcom Ing. G., Ing. B. a Ing. P. oznámené, že spis im nie je možné zapožičať. S poukazom na uvedené sa zaviazali vyhotoviť znalecké posudky bez súdneho spisu.

Dňa 22. 7. 2007 súd doručoval účastníkom konania uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 3. 2007. Zároveň zaslal znalkyni Ing. K. spis za účelom vypracovania posudku a prípisom účastníkov konania požiadal o spoluprácu s ustanovenými súdnymi znalcami.

Dňa 13. 8. 2007 znalkyňa Ing. K. zaslal súdu vypracovaný znalecký posudok č. 6/2007 spolu s vyúčtovaním odmeny.

Dňa 14. 8. 2007 súd posudok doručoval účastníkom konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Posudok bol doručený právnenému zástupcovi navrhovateľky dňa 20. 8. 2007 a odporcovi dňa 3. 9. 2007.

Dňa 22. 8. 2007 znalkyňa Ing. B. oznámila súdu, že odporca jej neumožnil obhliadku kožušiny, ktorú má ohodnotiť.

Uznesením zo dňa 13. 9. 2007 bola uložená odporcovi poriadková pokuta, nakoľko po márnej výzve nespolupracoval so znalkyňou Ing. B. čím neuposlúchol príkaz súdu a sťažil tak postup konania.

Dňa 21. 9. 2007 podal odporca proti uvedenému uzneseniu zo dňa 13. 9. 2007 odvolanie (súd v zmysle § 209 ods. 2 O. s. p. odvolanie odporcu predloží odvolaciemu súdu po rozhodnutí vo veci samej).

Dňa 25. 10. 2007 znalkyňa Ing. B. zaslala súdu vypracovaný znalecký posudok č. 4/2007 spolu s vyúčtovaním odmeny.

Dňa 29. 10. 2007 súd posudok doručoval účastníkom konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Posudok bol doručený právnenému zástupcovi navrhovateľky dňa 6. 11. 2007 a odporcovi dňa 15. 11. 2007.

Súd zároveň urgoval znalcov Ing. G. a Ing. P. aby súdu obratom zaslali vypracované znalecké posudky spolu s vyúčtovaním znalečného. Ing. G. urgenciu prevzal dňa 12. 11. 2007 a Ing. P. dňa 21. 11. 2007.

Dňa 18. 12. 2007 súd opätovne urgoval pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty 10.000,- Sk znalcov Ing. G. a Ing. P. aby súdu obratom zaslali vypracované znalecké posudky.

Uzneseniami zo dňa 18. 12. 2007 súd priznal znalečné súdnym znalcom Ing. J. H. (č. k. 20 C 181/02-318), Ing. K. (č. k. 20 C 181/02-320), Ing. B. (č. k. 20 C 181/02-322).

Dňa 8. 1. 2008 odporca podal proti všetkým trom vyššie uvedeným uzneseniam odvolania.

Dňa 14. 1. 2008 oznámil znalec Ing. G. súdu, že nemôže vypracovať znalecký posudok, nakoľko nemá potrebné podklady od účastníkov.

Dňa 22. 1. 2008 požiadal znalec Ing. P. súd o predĺženie termínu na vypracovanie posudku do 29. 2. 2008, nakoľko bol odcestovaný mimo SR a má vypracovávať viacero súdnoznaleckých posudkov.

Dňa 6. 2. 2008 súd vyzval účastníkov konania na poskytnutie súčinnosti potrebnej na vypracovanie žiadaných znaleckých posudkov pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Zároveň vyzval znalcov Ing. G. aj Ing. P. na zaslanie posudkov v stanovených lehotách.

Dňa 8. 2. 2008 bol spis spolu s predkladacou správou zo dňa 4. 2. 2008 predložený na Krajský súd v Bratislave na rozhodnutie o odvolaniach odporcu proti uzneseniam zo dňa 18. 12. 2007.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 26. 2. 2008, č. k. 2 Co 44/08-337 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 18. 12. 2007, č. k. 20 C 181/02-318 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 26. 2. 2008, č. k. 2 Co 59/08-338 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 18. 12. 2007, č. k. 20 C 181/02-320 potvrdil.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 26. 2. 2008, č. k. 2 Co 60/08-339 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 18. 12. 2007, č. k. 20 C 181/02-322 potvrdil.

Dňa 4. 4. 2008 boli uvedené uznesenia Krajského súdu v Bratislave spolu so spisom sp. zn. 20 C 181/02 doručené na tunajší súd.

Dňa 10. 4. 2008 súd uvedené uznesenia doručoval účastníkom.

Dňa 7. 4. 2008 znalec Ing. G. zaslal súdu vypracovaný znalecký posudok č. 15/2008 spolu s vyúčtovaním odmeny.

Dňa 22. 4. 2008 súd posudok doručoval účastníkom konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Posudok bol doručený právnenému zástupcovi navrhovateľky dňa 28. 4. 2008 a odporcovi dňa 29. 4. 2008.

Uznesením zo dňa 16. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-369 súd opätovne priznal znalečné súdnemu znalcovi Ing. J. H.

Uznesením zo dňa 17. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-371 súd priznal znalečné súdnemu znalcovi Ing. G.

Dňa 17. 4. 2008 súd telefonicky urgoval od znalca Ing. P. podanie znaleckého posudku.

Dňa 6. 5. 2008 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k znaleckému posudku č. 15/2008 a odvolania proti uzneseniu tunajšieho súdu zo dňa 16. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-369 a uzneseniu zo dňa 17. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-371.

Dňa 5. 6. 2008 súd doručoval uvedené odvolania odporcu právnenému zástupcovi navrhovateľky a ustanoveným znalcom Ing. H. a Ing. G. spolu s jeho námietkami voči posudku.

*Dňa 4. 7. 2008 bolo súdu doručené vyjadrenie znalca Ing. H. k odvolaniu odporcu.
Dňa 21. 7. 2008 bolo súdu doručené vyjadrenie znalca Ing. G. k odvolaniu odporcu.*

Dňa 22. 7. 2008 súd urgoval znalca Ing. P. aby v lehote 10 dní zaslal súdu vypracovaný znalecký posudok, pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 24. 7. 2008 bol spis spolu s predkladacou správou zo dňa 22. 7. 2008 predložený na Krajský súd v Bratislave na rozhodnutie o odvolaniach odporcu proti uzneseniam zo dňa 16. 4. 2008 a zo dňa 17. 4. 2008.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 25. 8. 2008, č. k. 2 Co 189/08-389 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 16. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-369 potvrdil.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 25. 8. 2008, č. k. 2 Co 189/08-390 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 17. 4. 2008, č. k. 20 C 181/02-371 potvrdil.

Dňa 10. 9. 2008 boli uvedené uznesenia Krajského súdu v Bratislave spolu so spisom sp. zn. 20 C 181/02 doručené na tunajší súd.

Dňa 16. 9. 2008 súd uvedené uznesenia doručoval účastníkom.

Dňa 6. 10. 2008 bolo súdu doručené podanie znalca Ing. P., v ktorom sa ospravedlňoval za oneskorenie pri podávaní posudku z dôvodu jeho pobytu mimo SR s tým, že posudok predloží súdu najneskôr do 30. 10. 2008.

Dňa 27. 10. 2008 súd urgoval znalca Ing. P. aby v lehote 3 dní zaslal súdu vypracovaný znalecký posudok, pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 26. 11. 2008 súd telefonicky urgoval znalca Ing. P. aby zaslal súdu vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 27. 11. 2008 sa znalec dostavil do spisovej kancelárie s tým, že do 5. 12. 2008 súdu doručí osobne vypracovaný znalecký posudok.

Dňa 5. 12. 2008 znalec Ing. P. doručil súdu vypracovaný znalecký posudok č. 25/2008 spolu s vyúčtovaním odmeny.

Uznesením zo dňa 11. 12. 2008, č. k. 20 C 181/02-414 súd priznal znalečné súdnemu znalcovi Ing. P.

Dňa 5. 1. 2009 súd posudok doručoval účastníkom konania s tým, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní. Posudok bol doručený právnenému zástupcovi navrhovateľky aj odporcovi dňa 8. 1. 2009.

Dňa 16. 1. 2009 bolo súdu doručené vyjadrenie odporcu k znaleckému posudku č. 25/2008 a odvolanie proti uzneseniu tunajšieho súdu zo dňa 11. 12. 2008, č. k. 20 C 181/02-414.

Dňa 20. 1. 2009 súd doručoval uvedené odvolanie odporcu na vyjadrenie znalcovi Ing. P.

Dňa 16. 2. 2009 bolo súdu doručené vyjadrenie znalca Ing. P. k odvolaniu odporcu.

Dňa 3. 3. 2009 bol spis spolu s predkladacou správou zo dňa 2. 3. 2009 predložený na Krajský súd v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uzneseniu zo dňa 11. 12. 2008.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30. 3. 2009, č. k. 6 Co 73/09-423 uznesenie tunajšieho súdu zo dňa 11. 12. 2008, č. k. 20 C 181/02-414 potvrdil.

Dňa 16. 4. 2009 bolo uvedené uznesenie Krajského súdu v Bratislave spolu so spisom sp. zn. 20 C 181/02 doručené na tunajší súd.

Dňa 22. 4. 2009 súd uvedené uznesenie doručoval účastníkom. Uznesenie bolo doručené právnemu zástupcovi navrhovateľky dňa 7. 5. 2009 a odporcovi dňa 28. 5. 2009.

Dňa 22. 7. 2009 bol vo veci vytyčený termín pojednávania na deň 14. 9. 2009.“

Predsedníčka okresného súdu následne vo svojom vyjadrení k sťažnosti sťažovateľky uviedla: *«Po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 je spis sp. zn. 20 C 181/02 pravidelne sledovaný. Nie je pravdou tvrdenie sťažovateľky, že v otázke rýchlosti konania nedošlo k zlepšeniu a že prieťahy v konaní vznikajú v dôsledku „nekonania súdu a neefektívnych procesných úkonov súdu“.*

Z prehľadu súdom vykonaných úkonov vyplýva, že súd vo veci postupuje v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Nakoľko masa bezpodielového spoluvlastníctva je široká, predmetom bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov sú hnutelné veci (zariadenie bytu) ako i nehnuteľné veci na ktorých zostatkových hodnotách sa účastníci nevedeli dohodnúť, súd musel v konaní ustanoviť množstvo znalcov z rôznych odborov (Odhad hodnoty elektrických a elektrotechnických zariadení, Kože a kožušiny, Stavebníctvo a i.). Po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 ustanovení znalci súdu postupne zasielali vypracované znalecké

posudky. Súd následne uzneseniami znalcom priznával znaleckú odmenu a tieto uznesenia spolu so znaleckými posudkami doručoval na vyjadrenie účastníkom konania.

Tunajší súd od vydania nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 vo veci priebežne koná. Procesný postup súdu, t. j. všetky vykonané úkony smerovali k tomu, aby vo veci mohol byť čo najskôr vytýčený termín pojednávania (bez všetkých znaleckých posudkov by vytýčenie pojednávania vo veci nemalo význam) a následne aby vo veci mohlo byť právoplatne rozhodnuté. V súčasnosti je vytýčený termín pojednávania na deň 14. 9. 2009.

Napriek vyššie uvedenému však musím s poľutovaním konštatovať, že konanie je od vydania nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 poznačené prietahmi. Prietahy v konaní však neboli spôsobené výlučne súdom. Vznikali z dôvodov subjektívnych, ako aj objektívnych a tiež ako z dôvodov na strane súdu, tak i na strane účastníkov konania.

Prietahy vznikli najmä správaním odporcu v konaní. Tento neposkytol potrebnú súčinnosť dvom znalcom (Ing. B. a Ing. G.), za čo mu súd uložil poriadkovú pokutu. Taktiež sa odporca postupne odvolával proti každému uzneseniu, ktorým súd znalcom priznal znaleckú odmenu. Tiež proti znaleckým posudkom podával námietky. Tunajší súd bol povinný postupovať v zmysle príslušných zákonných ustanovení a odvolania (vždy naraz vo väčšom počte) zasielal na odvolací súd. Spis sp. zn. 20 C 181/02 sa preto určitý čas vždy nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, za účelom rozhodnutia o podaných odvolaniach odporcu (ako vyplýva z prehľadu procesných úkonov, odvolací súd všetky uznesenia tunajšieho súdu okrem jedného potvrdil). Námietky odporcu k posudkom súd zasa zasielal na vyjadrenie dotknutým znalcom. Dĺžka konania sa aj v dôsledku týchto skutočností v období po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 predĺžila.

Prietah bol v značnej miere zapríčinený aj správaním znalca Ing. P., ktorý nepodal posudok v súdom uloženej lehote. Súd ale nezostal nečinný, ako uvádza sťažovateľka vo svojej sťažnosti. Ako vyplýva z prehľadu úkonov, súd veľmi systematicky (písomne aj telefonicky) pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty znalca opakovane urgoval, aby súdu zaslal vypracovaný znalecký posudok. Znalec na výzvy a urgencie súdu vždy reagoval, pričom sa ospravedlňoval z rôznych osobných dôvodov a žiadal o predĺženie lehoty na podanie posudku.

V súčasnosti je vo veci určený najbližší voľný termín pojednávania zákonného sudcu (14. 9. 2009).

K bodu III:

Sťažovateľka konštatuje, že „vyporiadanie BSM nie je sporom zložitým, ale bežným a často frekventovaným, že spor to nie je zložitý ani skutkovo, ani právne za predpokladu, že si sudca náležité plní svoje povinnosti podľa O. s. p.“

Z vyššie uvedeného ako aj zo spisu je však zrejmé, že sa v danom prípade nejedná o jednoduchý spor, čoho dôkazom je najmä skutočnosť, že v konaní bolo ustanovených spolu 5 znalcov a nariadených niekoľko pojednávaní.

Po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 bola na Okresnom súde Bratislava IV pod Spr. č. 2124/08 šetrená sťažnosť sťažovateľky A. Š. zo dňa 24. 11. 2008 na prieťahy v konaní sp. zn. 20 C 181/02.

Po riadnom prešetrení veci bola táto sťažnosť posúdená ako dôvodná. V odpovedi z 8. 12. 2008 danej sťažovateľke boli v konaní konštatované prieťahy objektívneho charakteru (spôsobené najmä nedodržiavaním lehôt ustanovených znalcov v konaní a správaním odporcu).

Z vykonaného šetrenia nebolo zistené, že by si zákonný sudca náležité neplnil svoje povinnosti podľa O. s. p.

K bodom IV, V a VI:

Ak by bolo vyslovené, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 181/2002 v období po vydaní nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007 porušené, treba zdôrazniť, že sťažovateľka nepreukázala, že jej bola spôsobená ujma (nijako nepreukázala, že by jej bola priamym následkom porušenia jej základného práva spôsobená akákoľvek ujma).

S poukazom na vyššie uvedené, navrhujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby sťažnosť vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava IV ako nedôvodnú zamietol.»

Obsah spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené vo vyjadrení jeho predsedníčky z 30. júla 2009, a preto ústavný súd poukazuje vo vzťahu k procesným úkonom okresného súdu len na úkony uvedené v tomto vyjadrení, ktoré považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľky upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A. Predmetom posudzovaného konania okresného súdu je návrh na vyporiadanie BSM. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľky a okresného súdu ani z nimi

predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej zložitosti veci. Po skutkovej stránke však možno konštatovať, že v danom prípade ide o vec skutkovo zložitú, vyžadujúcu si vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania, ktoré môže spôsobiť predĺženie konania, najmä v prípade ako je tento, keď predmetom konania je vyporiadanie rozsiahleho majetku, resp. rozsiahlej masy vecí patriacich do BSM a zistenie skutkového stavu je závislé od zabezpečenia viacerých znaleckých posudkov a pod. Ústavný súd spomínanú skutkovú zložitost' veci, na ktorú poukázala aj predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení a ktorá v tomto prípade taktiež prispela k predĺženiu predmetného konania, pri svojom rozhodovaní zohľadnil.

B. Pri hodnotení druhého z kritérií ústavný súd v správaní sťažovateľky nezistil žiadne také okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní v období po 4. januári 2007 (vydanie nálezu sp. zn. III. ÚS 270/06 zo 4. januára 2007) došlo k zbytočným prieťahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, začalo 28. mája 2002 doručením žaloby sťažovateľky o vyporiadanie BSM okresnému súdu a do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené, t. j. jeho doterajšia doba trvania je viac ako sedem rokov a tri mesiace. Na ťarchu okresného súdu v hodnotenom období (obdobie po 4. januári 2007) možno započítať iba zodpovednosť za vznik prieťahov v čase, keď mal tento súd spisový materiál v tejto veci k dispozícii a bol príslušný na jej prejednanie a rozhodnutie.

Podľa zistenia ústavného súdu v priebehu uvedeného konania bol spis v tejto veci v dôsledku procesných úkonov žalovaného viackrát predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na jeho rozhodnutie, napr. krajský súd v predmetnej veci konal pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiam okresného súdu

z 21. júla 2006, ako aj pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiam okresného súdu z 18. decembra 2007.

Okresný súd bol v uvedenom konaní v období po 4. januári 2007 síce aktívny a konal, svojím dokazovaním však nevytvoril dostatočný základ pre rozhodnutie vo veci samej. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd už v tomto konaní prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priťahov, pri hodnotení postupu okresného súdu je v období po 4. januári 2007 zrejmy predovšetkým nedostatočne dôrazný postup okresného súdu pri zabezpečovaní znaleckého posudku znalca Ing. M. P. Uvedený znalec bol okresným súdom pribratý do konania na základe uznesenia z 21. júla 2006, v ktorom mu okresný súd stanovil lehotu 60 dní na vypracovanie a predloženie znaleckého posudku. Toto rozhodnutie okresného súdu preskúmal následne na základe odvolania podaného žalovaným krajský súd a svojím uznesením č. k. 4 Co 426/06-231 z 30. marca 2007 ho potvrdil. Znalecký posudok od tohto znalca bol však okresnému súdu doručený až 5. decembra 2008.

Ústavný súd poukazuje na to, že zodpovednosť za zabezpečenie plynulého vykonania znaleckého dokazovania v plnej miere znáša okresný súd, ktorý má ako jediný možnosť nečinnosť ustanoveného znalca odstrániť efektívnym využitím procesných možností daných Občianskym súdnym poriadkom. V danom prípade bolo povinnosťou okresného súdu, aby riadil činnosť ustanoveného znalca, a v prípade, ak sa znalec neriadil jeho pokynmi alebo opakovane bez náležitého odôvodnenia alebo bez dostatočne závažných dôvodov nepodal znalecký posudok, okrem uloženia poriadkovej pokuty mal možnosť spracovať aj návrh na odvolanie znalca.

Počas celého obdobia zabezpečovania znaleckého posudku od tohto znalca však okresný súd obmedzil svoju činnosť len na zasielanie výziev znalcovi a v jednej z nich mu pohrozil možnosťou využitia poriadkových opatrení proti nemu. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v tomto prípade nevyužil dôsledne a včas všetky procesné prostriedky smerujúce k tomu, aby znalecké dokazovanie bolo urýchlene skončené.

Takýto postup okresného súdu v konaní, v ktorom už došlo ku konštatácii porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sťažovateľky rozhodnutím ústavného súdu, možno považovať za postup opätovne porušujúci uvedené základné právo sťažovateľky.

S ohľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo porušené.

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, ktoré odôvodnila *„ujmou, ktorá jej vznikla v dôsledku konania, ktoré svojím postupom vytvorili sťažovateľke právnu neistotu vystupňovanú tým, že všeobecný súd sa neriadi rozhodnutím ústavného súdu... aj... v dôsledku nemožnosti domôcť sa svojich práv v súdnom konaní, pričom je potrebné zohľadniť aj efekt prípadného rozhodnutia vydaného po tak dlhej dobe“*.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 20 C 181/02 v období po 4. januári 2007, ako aj s prihliadnutím na konkrétne okolnosti tohto prípadu, predovšetkým na skutkovú zložitosť veci a aktívne využívanie práv žalovaným

v predmetnom konaní, na ktoré bol okresný súd nútený reagovať príslušnými procesnými úkonmi, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľky nevyhovel.

3. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu v sťažnosti požiadala aj o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom v sume 245,70 €, ktoré špecifikovala ako súčet odmeny za dva úkony právnej pomoci a režijného paušálu.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody a ktorých porušenie sťažovateľ namieta, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2009 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 115,90 € a hodnota režijného paušálu je 6,95 €.

Ústavný súd právnemu zástupcovi sťažovateľky za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2009 (príprava a prevzatie veci, písomné podanie súdu) priznal odmenu v sume 231,80 € (2 x 115,90 €) vrátane úhrady režijného paušálu v sume 13,90 € (2 x 6,95 €), spolu teda v sume 245,70 €, ktoré je mu povinný uhradiť okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009